

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระแส ชนะวงศ์. บทบาทและศักยภาพของผูสูงอายุในประเทศไทยตองานสาธารณสุขมูลฐาน.

กรุงเทพ : ม.ป.ป.(อัดสำเนา).

กระแส ชนะวงศ์ และคนอื่นๆ. บทบาทและศักยภาพของผูสูงอายุในประเทศไทยตองานสาธารณ

สุขมูลฐาน, นครปฐม : สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล,

2532.

กฤษณา บุรณะพงศ์. ผูสูงอายุกับการขัดเกลาทางสังคมในครอบครัวในการสืบทอดคุณธรรมแก่เยาว

ชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและ

มานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

กชกร สังขชาติ. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับผูสูงอายุ. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2538.

เกริกศักดิ์ บุญญานุพงศ์ และคนอื่นๆ. ชีวิตคนชราในจังหวัดเชียงใหม่. ในการประชุมวิชาการ

แห่งชาติ, ม.ป.ท., 2534.

เกษม ตันติผลาชีวะ และกุลยา ตันติผลาชีวะ. การรักษาสุขภาพในวัยสูงอายุ. กรุงเทพมหานคร :

อรุณการพิมพ์, 2528.

คณะอนุกรรมการการศึกษาวัฒนธรรมและกิจการเพื่อผูสูงอายุ. ผูสูงอายุในสังคมไทย.

กรุงเทพมหานคร : ศรีเดชา, 2525.

จรัสวรรณ เทียนประภาส และพัชรี ตันศิริ. การพยาบาลผูสูงอายุ. กรุงเทพมหานคร : คณะพยาบาล

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.

จารุวรรณ เหมะธร และพิมพ์พรรณ ศิลปสุวรรณ. รายงานการวิจัยเรื่องความต้องการทางสุขภาพ
อนามัยของผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร : คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล,
2526.

จำนง อติวัฒน์สิทธิ์ และคนอื่นๆ . สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2540.

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543

ฉันทนา กาญจนพจน์. ความสัมพันธ์ระหว่างการร่วมกิจกรรมกับอัตมโนทัศน์ของผู้สูงอายุใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาพยาบาลศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. สังคมกับการปกครอง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2520.

ณัฐพงศ์ อนุวัตรบรรยง. การเปรียบเทียบสนับสนุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของผู้สูงอายุ
ชาวไทยพุทธ และไทยมุสลิมภาคใต้ตอนบน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

คารา ทีปะปาล. สังคมวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์, 2538.

นภาพร ชโยวรรณ, มาลินี วงษ์สิทธิ์ และจันทร์เพ็ญ แสงเทียนฉาย. สรุปผลการวิจัย โครงการวิจัย
ผลกระทบทางเศรษฐกิจสังคม และประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย.
สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

นิตา ชูโต. คนชราไทย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

เนาวรัตน์ พลายน้อย และศุภวัฒน์ พลายน้อย.ผลกระทบของการพัฒนาที่มีต่อปัญหาและความ
ต้องการของผู้สูงอายุ. รายงานวิจัยภาคศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

บรรลุ ศิริพานิช. การพัฒนาครอบครัว. คณะอนุกรรมการด้านครอบครัวสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี, 2539.

บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธี. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร :
สามเจริญพานิช, 2531.

บริบูรณ์ พรพิบูลย์. โลกขร่า และแนวการเตรียมตัวเพื่อเป็นสุข. พิมพ์ครั้งที่ 3.เชียงใหม่ : พระสิงห์
การพิมพ์, 2526.

ประดิษฐ์ มัชฌิมา. สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2522.

ประเวศ วะสี. คู่มือการดูแลรักษาสุขภาพสำหรับประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร :
มูลนิธิโกมลคีมทอง, 2541.

ประสาท หลักศิลา. สังคมมนุษย์ในด้านพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,
2514.

ประสิทธิ์ สวาสดิ์ญาติ. ครอบครัวและเครือญาติในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร :
ม.ป.พ., 2529.

ประเสริฐ เข้มกลิ่นฟูง และคนอื่นๆ. สังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ปรีชา อุปโยคิน และคนอื่นๆ. ไม้ใกล้ฝั่ง : สถานภาพและบทบาทผู้สูงอายุไทย. กรุงเทพมหานคร :
เจริญศักดิ์การพิมพ์, 2541.

พรรัตน์ อินทรโกเศศ. **ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุและปัจจัยต่างๆ ทางครอบครัว**. กรุงเทพมหานคร :
กรมการแพทย์, 2537.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และคนอื่นๆ. **ความทันสมัย ภาพพจน์เกี่ยวกับตนเอง และปัญหาบาง
ประการของคนชรา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนศาสตร์, 2523.

เพชรรา สุนทโรทก. **บทบาทของผู้สูงอายุในสังคมไทยทางการรับรู้ของเยาวชนและผู้สูงอายุใน
กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

ไพฑูรณ์ เครือแก้ว. ณ ลำพูน. **ลักษณะสังคมไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

ไพบุลย์ ช่างเรียน. **สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : ผดุงวิทยา, 2516.

ภิญโญ สาร. **หลักบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

มารศรี นุชแสงพลี. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ : ศึกษากรณีผู้สูงอายุใน
ชุมชนบ่อนไก่ กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยา
คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.

เยาวลักษณ์ มหาสิทธิวัฒน์. **ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ การเปลี่ยนแปลงทางกาย จิต สังคม
ความรู้สึกที่มีคุณค่าในตนเอง และพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2539.

รุ่งพันธุ์ เสงร์ศรี. พฤติกรรมตามบทบาททางเครือญาติในครอบครัวในเขตชานเมือง

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

วนิดา นิรมย์. ปัจจัยที่มีส่วนกำหนดต่อการเป็นผู้สูงอายุที่ยังคุณประโยชน์. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. แนวทางการจัดบริการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.

ศิริวรรณ ศิริบุญ และมาลินี วงษ์สิทธิ์. ข้อเท็จจริงและทัศนคติของผู้สูงอายุ และคนหนุ่มสาวใน

กรุงเทพมหานครต่อบทบาททางเศรษฐกิจและสังคมผู้สูงอายุ. สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ศิริวรรณ สิ้นไชย. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์

คนชรา กรมประชาสงเคราะห์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศึกษา ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. สังคมวิทยาภาวะสูงอายุ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2539.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหา และแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

สาวิตรี ลิ้มชัยอรุณเรือง. ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้กระบวนการสูงอายุ และคุณภาพชีวิต. วิทยา

นิพนธ์ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.

สิริพร วงศ์ตรี. กิจกรรมในครัวเรือนของผู้สูงอายุไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

สุกานดา มุขตารี. การศึกษาเปรียบเทียบแนวความคิดเรื่องความชราในศาสนาพุทธ และอิสลาม
และสถานภาพของคนชราในสังคมไทยปัจจุบัน : ศึกษาเฉพาะกรณีชาวพุทธและมุสลิม
ในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.

สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : แพร์พิทยา, 2520.

สุชาติ โสมประยูร. การบริหารงานสุศึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

สุพัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2540.

สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรม ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช, 2528.

สุพิศวง ธรรมพันทา. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสังคมวิทยา สถาบันราชภัฏ
สมเด็จพระเจ้าพระยา, 2540.

สุภาวดี มิตรสมหวัง. สังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2523.

สุรกุล เจนอบรม. วิสัยทัศน์ผู้สูงอายุ และการศึกษานอกระบบสำหรับผู้สูงอายุไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2541.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2541.

- สุวรรณณี พลับพลาทอง. ความทันสมัยและภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองของคนชราใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยา และ
มานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- โสภณ ชูพิชัยกุล และอรทัย ชื่นมณูชัย. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา,
ม.ป.ป.
- เสาวนีย์ กานต์เดชารักษ์. ความต้องการด้านสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- อเนก เหล่าธรรมทัศน์ และคนอื่นๆ. วิพากษ์สังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์, 2538.
- อัจฉรา นวจินดา และขจีจัส ภิรมย์ธรรมศิริ. ความพึงพอใจ : ตัวแปรกลางการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตของผู้สูงอายุในการประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ. ม.ป.ท., 2534.
- อานนท์ อภาภิรม . สังคม วัฒนธรรม ประเพณี. กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา, 2519.
- อุทัย หิรัญโต. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : บารมีการพิมพ์, 2523.

ภาษาต่างประเทศ

- Biidle, Bruce J. **Role Theory, Expectations, Identities and Behaviors**. New York : John Hiley,
1979.
- Cowgill, Donald D. "The Role and Status of the Aging in Thailand " In **Aging and
Modernization**. New York : Appleton Century-Crofts, 1972.
- Daniel J. Levinson, "Role Personality and Social Structure," in **Sociological Theory**. ed. Leves
A. Coser and Rosenberg Benard .New York : Ranndom House, 1971.

Getzels, Jacob W., Lipton, James M., and Campbell, Ronald F. **Education Administration : as a Social Process Theory**. New York : Harper&Row, 1968.

Gordon, F.E. **Personality and Behavior**. New York : the Macmillan Company, 1957.

Grandall, Richard C. **Gerontology : A Behavioral Science Approach**. New York : Addison. Wesley Publishing Company, 1980.

Holt, and Ford. **Dictionary of Modern Sociology**. New Jersey : Little Field, 1974.

Hoyle, Erice. **The Role of the Teacher**. London : Routledge, 1969.

Krech, David. Crutchfield, Richard S. and Ballachey, Egerton L. **Individual in Society**. New York : Mc Grow-Hill Book, 1962.

Mead, G.H. **Mind, self and Society**. Chicago : University of Chicago Press, 1950.

Mogan, C.T. **Introduction to Psychology** . New York : Mc Grow-Hill Book, 1951.

Merrill, Francis E. **Society and Culture**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1957.

Young Kimball and Raymond Mackw. **Sociology and Social Life**. New York : American Book Company, 1959.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อโอกาสในการแสดงบทบาทคาดหวังของผู้สูงอายุในครอบครัว”

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องหรือเติมข้อความที่ให้ระบุโดยพิจารณาตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 60 – 69 ปี 70 – 79 ปี 80 ปีขึ้นไป อื่น ๆ ระบุ

3. ศาสนา

 พุทธ คริสต์ อิสลาม อื่น ๆ ระบุ

4. สถานภาพสมรสของท่าน

 โสด สมรสแล้ว หม้าย หย่าร้าง/แยกกันอยู่

5. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพ

 เกษตรกร รับจ้าง รับราชการ รัฐวิสาหกิจ ค้า ขาย หรือเจ้าของกิจการ อื่น ๆ ระบุ

6. รายได้ต่อเดือน

 ต่ำกว่า 3,000 บาท 3,000 บาทขึ้นไป แต่น้อยกว่า 10,000 10,000 บาทขึ้นไป

7. ท่านมีรายได้จากไหน

- เงินบำนาญ การทำงาน
- บุตรหลาน เงินที่สะสมไว้
- อื่น ๆ ระบุ

8. ท่านคิดว่ารายได้ของท่านเพียงพอในการดำรงชีวิตหรือไม่

- เพียงพอ ไม่เพียงพอ

9. ระดับการศึกษา

- ไม่ได้เรียน ประถมศึกษา
- มัธยมศึกษา อนุปริญญาขึ้นไป

10. ตั้งแต่ท่านมีอายุ 60 ปี ท่านเคยมีปัญหาสุขภาพร่างกายบ่อยครั้งเพียงใด

- มีเป็นประจำ มีเป็นบางครั้ง

11. ในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา ท่านมีอาการเจ็บป่วย

- 6 เดือนครั้ง 3 เดือนครั้ง
- ทุก ๆ เดือน อื่น ๆ ระบุ

12. อาการเจ็บป่วยของท่าน

- เล็ก ๆ น้อย ๆ ต้องรักษาตัวในโรงพยาบาล

13. อาการเจ็บป่วยของท่านที่ต้องเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาลเพราะ

- โรคประจำตัว ระบุ
- โรคติดเชื้อ ระบุ
- อุบัติเหตุ ระบุ

14. ท่านใช้เวลาในการรักษาตัวในโรงพยาบาลนานเท่าไร (โดยประมาณ)

- 1 สัปดาห์ และน้อยกว่า 2 สัปดาห์
 3 สัปดาห์ 4 สัปดาห์
 มากกว่า 4 สัปดาห์ขึ้นไป

15. ท่านมีปัญหาสุขภาพในเรื่องเหล่านี้หรือไม่ (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ ตามความเป็นจริง)

☐ ปวดตามข้อ	☐ อัมพฤกษ์
☐ ท้องผูก	☐ อัมพาต
☐ ริดสีดวงทวาร	☐ มะเร็ง
☐ หัวใจ	☐ ความจำเสื่อม
☐ เบาหวาน	☐ เวียนศีรษะ
☐ ความดันโลหิตสูง	☐ นอนไม่หลับ
☐ เป็นลม	☐ กระเพาะ
☐ ตา	☐ กระบังลมหย่อน
☐ ภูมิแพ้	☐ ต่อมลูกหมากโต

16. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงที่ท่านประสบ

ข้อความ	ด้วยตนเอง	ต้องมีผู้ช่วยเหลือ
1. ท่านรับประทานอาหาร		
2. ท่านออกนอกบ้าน		
3. ท่านลุกจากที่นอน, อาบน้ำและเข้าส้วม		
4. ท่านตัดเล็บมือเล็บเท้า		
5. ท่านดูแลตัวเองเมื่อยามเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ		
6. ท่านสวมใส่เสื้อผ้า		

17. บุคลิกภาพ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องซึ่งใกล้เคียงกับลักษณะของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1. ข้าพเจ้าชอบพบปะบุคคลที่มีอาชีพหลากหลาย		
2. ข้าพเจ้าชอบเล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าให้คนอื่นฟัง		
3. ข้าพเจ้าพอใจถ้ามีโอกาสแสดงออกซึ่งความเป็นคนเด่นในสายตาผู้อื่น		
4. ข้าพเจ้าชอบเล่าเรื่องการผจญภัย หรือเหตุการณ์แปลก ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ข้าพเจ้าให้ผู้อื่นฟัง		
5. ข้าพเจ้าชอบไปร่วมงานประเพณีทางสังคม		
6. ข้าพเจ้าชอบใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ และฟังเพลง ไม่ชอบใช้เวลาร่วมกับคนอื่น		
7. ข้าพเจ้าพอใจที่จะเก็บเรื่องที่ไม่ดีที่เกิดขึ้นกับข้าพเจ้าไว้กับตนเอง		
8. ข้าพเจ้าไม่พอใจหากมีผู้สอบถามเรื่องราวที่เป็นเรื่องส่วนตัวของข้าพเจ้า		
9. ข้าพเจ้าไม่ชอบไปร่วมงาน แต่งงาน งานศพ นอกบ้าน		

18. ท่านเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรใดหรือไม่

เป็น

ไม่เป็น

19. ถ้าท่านเป็นสมาชิกของชมรม กลุ่ม หรือองค์กร ท่านเป็นสมาชิกอะไรบ้าง

คณะกรรมการหมู่บ้าน

มัคทายก

สมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์

คณะกรรมการวัด

สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ

สมาชิกกลุ่มอาชีพ

อื่น ๆ ระบุ

20. ถ้าท่านเป็นสมาชิกของชมรม กลุ่ม หรือองค์กร ท่านมีบทบาทในชมรมดังกล่าวอย่างไร

คณะกรรมการบริหาร

สมาชิกชมรม

21. ท่านร่วมกิจกรรมของชมรม กลุ่ม หรือองค์กรบ่อยเพียงใด

บ่อยครั้ง

นาน ๆ ครั้ง

ส่วนที่ 2 บทบาทแสดงจริง

ท่านได้แสดงบทบาทต่อไปนี้ในระดับใด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับตัวท่านตามความเป็นจริง

บทบาทคาดหวัง	ระดับการแสดงบทบาท	
	ทำเป็นประจำ	ไม่ได้ทำ
บทบาทด้านการอบรมสั่งสอน		
1. ปลุกฝังจริยธรรมคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่หลาน ๆ		
2. ว่ากล่าวตักเตือนหลานเมื่อหลานกระทำผิด		
3. ปลุกฝังค่านิยมให้บุตรหลานเป็นประจำ		
4. ว่ากล่าวตักเตือนเมื่อเขย/สะใภ้ประพฤติตนนอกกลุ่มนอกทาง		
5. ให้การอบรมสั่งสอนบุตรหลานให้มีความประพฤติดี		
6. อบรมสั่งสอนบุตรหลานให้มีความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน		

บทบาทคาดหวัง	ระดับการแสดงบทบาท	
	ทำเป็นประจำ	ไม่ได้ทำ
บทบาทด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ		
1. ให้ข้อคิดในการทำงานแก่ลูกและหลาน		
2. ให้คำปรึกษาเรื่องการเลือกคบเพื่อนชายและหญิงแก่หลาน ๆ		
3. ให้คำปรึกษาแนะนำเรื่องความขัดแย้งภายในครอบครัวแก่ลูก/สะใภ้/เขย		
4. ให้คำแนะนำในการเรียนกับหลาน ๆ		
5. ให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาจากการทำงานแก่ลูก		
6. ให้ข้อคิดเมื่อลูก/หลาน ทำบางสิ่งผิดพลาด		

บทบาทคาดหวัง	ระดับการแสดงบทบาท	
	ทำเป็นประจำ	ไม่ได้ทำ
บทบาทด้านการแบ่งเบาภาระในครอบครัว		
1. ดูแลเด็กเล็ก ๆ ในครอบครัว		
2. ฝ่าบ้านในขณะที่บุตรหลานไปทำงาน		
3. ช่วยทำงานบ้านที่สามารถทำได้		
4. ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ลูกหลานเมื่อลูกหลานไม่มีเงินใช้จ่าย		
5. ทำงานเพื่อหารายได้มาช่วยครอบครัว		
6. ดูแลเอาใจใส่บุตรหลานเมื่อบุตรหลานเจ็บป่วย		

ภาคผนวก ข

แนวความคิดของการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS กับการวิจัยทางสังคมวิทยา

ในการวิจัยใด ๆ จะประกอบด้วยการออกแบบวิจัย และปฏิบัติการวิจัย ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำไปวิเคราะห์และประมวลผล อันจะนำไปสู่การตีความผลการวิจัย เพื่อพรรณนา บรรยาย หรืออธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม โปรแกรมคอมพิวเตอร์ The Statistical Package for the Social Sciences : SPSS จะช่วยให้ได้รับคำตอบในเวลาอันรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และคุ้มทุน เนื่องจาก SPSS เป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถช่วยในการสรุปผลข้อมูล สร้างตาราง และแสดงแนวโน้มกับกราฟที่เหมาะสม ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทดสอบนัยสำคัญทางสถิติต่อสมมติฐานที่คาดไว้ในการวิจัย อีกทั้งช่วยให้เราจัดการข้อมูลจำนวนมาก รวมไปถึงการค้นหารูปแบบของข้อมูลในการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการใช้ SPSS เริ่มต้นด้วยการเก็บข้อมูลจากการวิจัย แล้วนำมาลงรหัส ซึ่งในการดำเนินงานขั้นแรก มักเป็นการตรวจสอบถึงความถูกต้องของข้อมูลดิบ ที่เกี่ยวกับการลงรหัสข้อมูล การแสดงความถี่ ร้อยละของแต่ละตัวแปรในการวิจัย พร้อมกับนำเสนอข้อมูลเพื่อดูภาพรวม

การนำเสนอข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามที่นำเสนอมา มักจะแสดงออกในรูปแบบตาราง การประมวลผลของ SPSS มีหน้าที่ประการสำคัญ คือ การหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยว่า ตัวแปรใดมีความสัมพันธ์มากน้อยต่างกัน และเพื่อการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ต่อกันหรือไม่หากมีความสัมพันธ์กันแล้วก็สามารถแสดงด้วยว่า มีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด

การใช้ SPSS ในการนำเสนอการสรุปข้อมูลของตัวแปรและการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จึงช่วยให้นักวิจัยบรรลุต่อจุดประสงค์ในการสืบค้นคำตอบของปรากฏการณ์ทางสังคมเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิจัยเชิงปริมาณ

นักวิจัยทางสังคมวิทยาที่คืนัน จึงควรมีความรู้ความเข้าใจทางทฤษฎี เนื้อหา ระเบียบวิธีวิจัย และสถิติประกอบกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฐานะนักวิจัย ควรจะเข้าใจการใช้ประโยชน์จากโปรแกรม SPSS อย่างลึกซึ้งซึ่งถูกต้อง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นจะต้องฝึกฝนให้รู้จักออกแบบการวิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นั้น เข้าประมวลผลด้วยโปรแกรมดังกล่าวอย่างเป็นทางการที่เชื่อมโยงต่อเนื่อง จึงสามารถเข้าใจระบบการดำเนินการกับข้อมูลอย่างแท้จริง และสามารถนำไปปฏิบัติได้

การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบอัลฟา

หลังจากได้สร้างมาตรวัดแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดดังกล่าวไปทดสอบความเชื่อมั่น ซึ่งทำให้มาตรวัดนี้มีคุณภาพยิ่งขึ้น อันจะนำมาซึ่งข้อมูลที่ต้องเชื่อถือได้ การทดสอบความเชื่อมั่นดำเนินการด้วยคอมพิวเตอร์ โดยนำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างไปทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่นแบบอัลฟา เพื่อวัดความสอดคล้องภายในของข้อความแต่ละคำตอบ

ความเชื่อมั่นของมาตรวัด เป็นการประเมินคุณภาพของมาตรวัดในแง่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในเชิงหน้าที่ ซึ่งมีข้อสมมติฐานพื้นฐานว่า ถ้าตัวชี้วัดแต่ละตัวที่ใช้ในการวัดเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงเนื้อหาของแนวความคิดเดียวกันอย่างแท้จริงแล้ว ผลการวัดหรือคะแนนที่ได้ควรจะเกาะกลุ่มกัน หรือมีความสอดคล้องกันโดยพิจารณาจาก

1) ค่าสหสัมพันธ์ของข้อความทั้งหมด (Corrected item – total correlation) ของมาตรวัดแต่ละตัวแปร ซึ่งเป็นค่าความสัมพันธ์ของคะแนนแต่ละข้อความกับคะแนนรวมของข้อความทั้งหมดในมาตรวัด โดยไม่รวมคะแนนของข้อความนั้น ถ้าข้อความใดมีค่าความสัมพันธ์ของคะแนนต่ำกว่าข้อความอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัดก็จะพิจารณาตัดข้อความนั้นออก

2) ค่าอัลฟา (Alpha if item deleted) คือค่าที่แสดงให้เห็นว่า ถ้าตัดข้อความใดข้อความหนึ่งในมาตรวัดออกไปจะทำให้ค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดนั้นสูงขึ้นหรือลดลง ดังนั้นในการที่จะพิจารณาตัดข้อความใด ๆ ออกควรดูจากค่านี้

อย่างไรก็ตามในการที่พิจารณาตัดข้อความใด ๆ ต้องคำนึงด้วยว่า ถ้าตัดข้อความนั้น ๆ ออก จะทำให้ขาดความสมบูรณ์ทางด้านเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือไม่ ถ้าตัดข้อความนั้นแล้ว ทำให้มาตรวัดความสมบูรณ์ทางด้านเนื้อหาไม่ควรตัดออก

เมื่อถึงเนื้อหาทางทฤษฎีแล้ว ให้ตรวจสอบและวิเคราะห์ค่า (Corrected item – total correlation) ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 34
ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดด้านสุขภาพ

ข้อ	Corrected item – total correlation	Alpha
1	0.7944	0.8529
2	0.5780	0.8875
3	0.8313	0.8462
4	0.7503	0.8601
5	0.6768	0.8718
6	0.5984	0.8850

Reliability coefficients 6 items

Alpha = 0.8874

No.of cases = 30

ผลการทดสอบปรากฏว่า มาตรวัดด้านสุขภาพ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.8874 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความสอดคล้องภายในแต่ละข้อคำถามดี และสามารถนำมาเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้ได้

ตารางที่ 35
ผลการทดสอบความเชื่อมั่น (α) ของมาตรวัดด้านบุคลิกภาพ

ข้อ	Corrected item – total correlation	Alpha
1	0.2699	0.8017
2	0.8299	0.7249
3	0.6415	0.7536
4	0.6923	0.7460
5	0.2906	0.7986
6	0.8464	0.7223
7	0.0684	0.8288
8	0.0180	0.8325
9	0.8111	0.7278

Reliability coefficients 9 items

Alpha = 0.7958

No.of cases = 30

ผลการทดสอบปรากฏว่า มาตรวัดด้านบุคลิกภาพ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.7958 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความสอดคล้องภายในแต่ละข้อคำถามดี และสามารถนำมาเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้ได้

ตารางที่ 36
ผลการทดสอบความเชื่อมั่น (α) ของมาตรวัดด้านบทบาทคาดหวัง
ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ

ข้อ	Corrected item – total correlation	Alpha
1	0.5536	0.8490
2	0.7151	0.8198
3	0.7122	0.8204
4	0.6018	0.8410
5	0.6388	0.8344
6	0.6510	0.8320

Reliability coefficients 6 items

Alpha = 0.8570

No.of cases = 30

ผลการทดสอบปรากฏว่า มาตรวัดด้านบทบาทคาดหวังด้านการให้คำปรึกษา ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.8570 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความสอดคล้องภายในแต่ละข้อคำถามดี และสามารถนำมาเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้ได้

ตารางที่ 37
ผลการทดสอบความเชื่อมั่น (α) ของมาตรวัดด้านบทบาทคาดหวัง
ด้านการแบ่งเบาภาระในครอบครัว

ข้อ	Corrected item – total correlation	Alpha
1	0.0000	0.7096
2	0.3809	0.6503
3	0.0000	0.7096
4	0.8072	0.4900
5	0.4344	0.7031
6	0.8072	0.4900

Reliability coefficients 6 items

Alpha = 0.6812

No.of cases = 30

ผลการทดสอบปรากฏว่า ข้อความในคำถามข้อที่ 4 และ 6 มีค่าความเชื่อมั่น 0.4900 ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นต่ำ จึงมีการปรับปรุงข้อความให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น = 0.6812 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความสอดคล้องภายในแต่ละข้อคำถามดี และสามารถนำมาเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวเคราะห์ครั้งนี้ได้

ตารางที่ 38
ผลการทดสอบความเชื่อมั่น (α) ของมาตรวัดด้านบทบาทคาดหวังของ
ผู้สูงอายุในครอบครัว

ข้อ	Corrected item – total correlation	Alpha
ด้านที่ 1	บทบาทคาดหวังด้านการอบรมสั่งสอน	0.7649
ด้านที่ 2	บทบาทคาดหวังด้านการให้คำแนะนำปรึกษา	0.8570
ด้านที่ 3	บทบาทคาดหวังด้านการแบ่งเบาภาระในครอบครัว	0.6812

Reliability coefficients 18 items

Alpha = 0.8323

No.of cases = 30

ผลการทดสอบปรากฏว่า บทบาทคาดหวังของผู้สูงอายุในครอบครัวทั้ง 3 ด้าน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.8323 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความสอดคล้องภายในแต่ละข้อคำถามดี และสามารถนำมาเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้ได้

ประวัติผู้เขียน

นางสุภาพร ขำช้าง เกิดวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2503 ที่อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีการศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก ในปีการศึกษา 2525 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรสังคมวิทยามหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2541

ปัจจุบันรับราชการเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนเขาไระศรีราชา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวัดโบสถ์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก